

Onderwerp Ontwikkeling tankstationlocaties
ter informatie
Steller Petra Meelker

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon	050 367 8263	Bijlage(n)	-	Ons kenmerk	640892-2022
Datum	21-12-2022	Uw brief van		Uw kenmerk	

Geachte heer, mevrouw,

De gemeente Groningen groeit in de komende jaren flink, en heeft daarmee een stevige ontwikkelopgave op het gebied van wonen en werken. Een groot deel van de groei laten we via transformatie landen in de bestaande stad. Meer inwoners en bedrijvigheid zal leiden tot een groeiende vraag naar mobiliteit, maar door compact te bouwen stimuleren we alternatieve vervoersvormen zoals lopen en de fiets. In onze Mobiliteitsvisie nemen we afscheid van de 'autologica'. Waar eerder de auto leidend was bij het maken van keuzes, zetten we nu de (leef-)kwaliteit van de openbare ruimte op de eerste plaats. Tegelijkertijd zetten we de komende jaren in op de transitie naar elektrisch aangedreven voertuigen, als onderdeel van onze klimaatambitie om in 2035 CO₂-neutraal te zijn.

Gezamenlijk zullen de genoemde ontwikkelingen van invloed zijn op het traditionele fossiele brandstoftankstation zoals we dat nu kennen. Terwijl in de komende jaren de vraag naar traditionele motorbrandstoffen zal dalen, stijgt de vraag naar elektrische laadpunten. Deze transitie biedt een kans om kritisch te kijken naar onze tankstationlocaties: terwijl sommige locaties geschikt zijn voor het aanbieden van duurzame energiedragers, bieden andere tankstationlocaties juist kansen voor herontwikkeling naar andere functies.

Om ervoor te zorgen dat we nu de juiste keuzes maken voor de lange termijn – bijvoorbeeld wanneer ontwikkelaars ons benaderen voor het vestigen van nieuwe tankstations of bij verplaatsingsvragen van bestaande tankstations – hebben wij hiervoor een aantal uitgangspunten opgesteld. Aan de hand van deze uitgangspunten willen we de uitfasering van fossiele brandstoftankstations begeleiden en de transitie naar elektrisch rijden faciliteren, op een manier die bijdraagt aan een aantrekkelijke stad. Deze uitgangspunten gebruiken wij als werkinstructie bij de beoordeling van

aanvragen omtrent tankstations. In deze brief informeren wij uw raad over onze uitgangspunten.

Ontwikkeling elektrisch laden

De transitie van rijden op fossiele brandstoffen naar emissievrij rijden is in volle gang. Op dit moment is al meer dan de helft van de nieuw verkochte auto's hybride of volledig elektrisch¹, en we verwachten dat in 2025 10% van alle personenvoertuigen elektrisch is². In het Klimaatakkoord³ is afgesproken dat er vanaf 2030 geen nieuwe auto's met brandstofmotor verkocht worden.

Eén van de belangrijkste redenen om *niet* over te stappen op een elektrische auto is een gebrek aan laadzekerheid in de buurt. Daarom plaatsen we openbare laadinfrastructuur in wijken zodat onze bewoners kunnen laden in de buurt van hun huis. Het langzaam laden in de buurt van de woning of op het werk is op dit moment voor particuliere e-rijders de belangrijkste manier om de auto van elektriciteit te voorzien. 90% van de laadsessies vindt plaats op het werk, thuis of bij een openbare laadpaal in de buurt. Voor bezoekers aan de stad Groningen plaatsen we laadpalen voor langzaam laden op onze P+R-locaties en in de garages. Snelladen vervult slechts een kleine laadbehoefte van particuliere e-rijders. Dit is ook wenselijk omdat snelladen een grotere netbelasting heeft, duurder is en minder goed is voor de accu van de auto.

Snelladen kan echter wel een belangrijke rol spelen in de transitie naar elektrisch rijden omdat het thuisomgarantie kan bieden aan bezoekers, een alternatief kan zijn bij een mislukte laadtransactie of als de reguliere lader bezet was, en omdat snelladen in een kleine tijd de actieradius van de auto kan vergroten. Voor bewoners en bezoekers biedt een snellader dus vooral het gevoel van zekerheid en comfort. Een snellader kan daarnaast een belangrijke schakel zijn in de transitie voor veelrijders zoals taxi's, logistiek en het zakelijk verkeer. Zij kunnen vaak geen uren wachten tot het voertuig geladen is en hebben behoefte aan een snelle lader. Voor een deel kunnen deze gebruikers de snellaadinfrastructuur op eigen terrein realiseren, maar een deel is afhankelijk van openbaar beschikbare snelladers.

Om de transitie naar elektrisch rijden in goede banen te leiden is het van belang om te onderzoeken waar in onze gemeente behoefte ontstaat aan snellaadinfrastructuur en waterstofvulpunten voor bewoners, bezoekers, de kleine en grote logistieke dienstverleners en andere veelrijders. Hierbij speelt ook de aanbodkant – de netcapaciteit en ontwikkeling van het elektriciteitsnetwerk – een grote rol. Het onderzoek moet ons inzicht geven in de strategische keuzes die we als gemeente kunnen maken om de transitie naar het aanbod van emissievrije energiedragers door tankhouders of laadpaalexploitanten te versnellen, en welke locaties hiervoor het meest kansrijk zijn. Bij dit onderzoek betrekken we ook de huidige aanbieders van fossiele en emissievrije energiedragers en maken we gebruik van de reeds beschikbare data en informatie uit het onderzoek van Logistiek Noord naar de laadbehoeftes van het personenvervoer en de logistiek en de snellaadvisie van de Regionale Agenda Laadinfrastructuur Noord Nederland. Deze rapporten worden eind dit jaar

¹ <https://mijn.bovag.nl/actueel/nieuws/2022/september/57-procent-nieuwe-auto-s-heeft-elektrische-aandrij>

² Visie Openbare Laadinfrastructuur Groningen 2025, Gemeente Groningen, oktober 2019.

³ Klimaatakkoord, 28 juni 2019.

gepresenteerd en gebruiken we voor het opstellen van een uitvoeringsagenda met acties om de ontwikkeling van snellaadinfrastructuur in onze gemeente in goede banen te leiden.

Tankstations: huidige situatie en toekomstperspectief

In de gemeente Groningen zijn momenteel 39 fossiele brandstoftankstations. Het merendeel (2/3) van de tankstations is onbemand. Op 3 locaties wordt ook elektrisch snelladen aangeboden. Veel tankstations zijn gelegen op bedrijventerreinen en langs de hoofdinfrastructuur. Er zijn echter ook tankstations op locaties die we minder geschikt vinden, zoals in woonwijken, op relatief grote afstand van hoofdwegen, of op locaties die (op termijn) onderdeel zijn van een gebiedsontwikkeling.

Vanwege de transitie van rijden op fossiele brandstoffen naar elektrisch rijden, is de verwachting dat de markt voor traditionele tankstations gaat krimpen. Er zal een vraag blijven naar snellaadstations op strategische plekken zoals langs Rijkswegen. Dit betekent dat wij op voorhand – ondanks de groei van het aantal inwoners en banen – geen ruimte zien voor nieuwe tankstations met fossiele brandstoffen. We zien – onder voorwaarden – alleen ruimte voor verplaatsing van bestaande locaties als dit noodzakelijk is om een gebiedsontwikkeling mogelijk te maken, en de ontwikkeling van het nieuwe tankstation bijdraagt aan de transitie naar emissievrij rijden. Daarnaast kunnen tankstations in de toekomst een andere functie krijgen die zich minder richt op de verkoop van brandstoffen.

Met de inkrimping van de markt voor tankstations constateert de branchevereniging voor tankstations (Vereniging Nederlandse Petroleum Industrie) dat voor het economisch toekomstperspectief het belang van aanvullende diensten als detailhandel, horeca en andere diensten toeneemt. In Groningen zien we bijvoorbeeld, naast de aanwezigheid van een winkel bij de meeste bemande tankstations, de vestiging van haal- en bezorgrestaurants bij een aantal (onbemande) tankstations. In onze detailhandels- en horecavisie is opgenomen dat detailhandelsactiviteiten bij trafficlocaties zoals tankstations worden toegestaan binnen een beperkte omvang (100-150 m² bvo) en assortiment biedt gericht op de doelgroep. Ook in veel bestemmingsplannen is bij tankstations ondergeschikte detailhandel in voedings- en genotmiddelen toegestaan. Verdere buitenplanse uitbreiding van aanvullende diensten zoals de branchevereniging voorstelt past niet in ons gemeentelijk beleid. De komende tijd onderzoeken we welke functies in de toekomst wel een plek kunnen krijgen als tankstations zich minder gaan richten op de verkoop van brandstoffen.

Uitgangspunten

Een belangrijk principe voor ons beleid voor tankstations is dat we afscheid nemen van de ‘autologica’ en de auto als dominante vervoersoptie voor verplaatsingen in en tussen wijken in de gemeente Groningen. Daarom hanteren we voor de ontwikkeling van tankstations de hierna genoemde uitgangspunten. Deze uitgangspunten gebruiken wij als werkinstructie bij de beoordeling van aanvragen omtrent tankstations.

Geen ruimte voor nieuwe tankstations

We bieden – buiten de bestaande bestemmingsplannen en vergunningen – geen ruimte aan (aanbieders van) nieuwe tankstations in onze gemeente. Dat betekent dat we niet ingaan op verzoeken van marktpartijen om te zoeken naar nieuwe locaties voor tankstations en we niet meewerken aan buitenplanse vergunningaanvragen voor nieuwe tankstations. Alleen voor aanbieders van snellaadstations en/of waterstofvulpunten zien we onder voorwaarden ruimte, voor zover passend binnen de uitkomsten van ons onderzoek naar snellaadinfrastructuur. Ook kunnen de lopende ontwikkelingen op bedrijventerrein Westpoort doorgaan.

Samen met de netbeheerder en de markt onderzoeken we welke locaties op gemeentelijke grond geschikt zijn voor het aanbieden van snellaadinfrastructuur. Hierbij onderzoeken we ook de meest geschikte manier om snellaadlocaties in de markt te zetten. Dit kan middels een individueel vergunningenmodel maar kan ook in kavels worden aangeboden aan de markt of in gemeentelijk beheer worden aangeboden.

We hanteren een regressief beleid voor bestaande tankstations

De (fossiele) tankstations zoals we die nu kennen zijn op termijn geen vanzelfsprekendheid meer. We respecteren de bestaande mogelijkheden in bestemmingsplannen, maar werken niet actief mee aan buitenplanse uitbreiding van de ruimte en exploitatiemogelijkheden voor fossiele brandstoftankstations. Met name in woonwijken vinden we tankstations onwenselijk vanwege de mogelijke (milieu)overlast en verkeersaantrekkende werking.

We zijn terughoudend met het toevoegen van aanvullende diensten bij bestaande tankstations. We zien alleen ruimte voor ontwikkeling op locaties met voldoende toekomstperspectief, mits de ontwikkeling bijdraagt aan de transitie naar elektrisch rijden. Het eerder genoemde onderzoek naar snellaadinfrastructuur geeft hiervoor kaders. We gaan onderzoeken of we hiervoor een aanvullende regeling moeten vastleggen in onze bestemmingsplannen of het Omgevingsplan.

We werken in principe niet mee aan de verplaatsing van bestaande tankstations

Bij het sluiten van een tankstation voor fossiele brandstoffen wordt in principe niet gezocht naar een nieuwe locatie voor de aanbieder. Echter, om gebiedsontwikkelingen mogelijk te maken of in andere specifieke gevallen, kan verplaatsing van bestaande tankstations toch noodzakelijk zijn. Dit vraagt in iedere situatie om maatwerk, waarbij we in ieder geval onderstaande aspecten laten meewegen:

- De verplaatsing moet bijdragen aan de transitie naar elektrisch rijden. Dat betekent dat de nieuwe locatie geschikt moet zijn voor het aanbieden van elektrisch laden en/of waterstof.
- We vinden tankstations niet passend op P+R-locaties. Onze P+R-locaties zijn specifiek bedoeld voor parkeren en overstappen op een andere modaliteit.
- Een nieuw tankstation mag geen onaanvaardbare overlast veroorzaken voor bestaande gebruikers/omwonenden, de verkeerssituatie en het milieu.
- Bij het zoeken van een alternatieve locatie verbinden we de zoekvraag aan de ruimtelijke ontwikkeling van de stad om multifunctionele, toekomstbestendige plekken te creëren. We vinden tankstations het meest passend op bedrijventerreinen en bij onze hoofdwegen.

Ten slotte

In deze brief hebben we uw raad geïnformeerd over onze uitgangspunten voor de ontwikkeling van tankstationlocaties in onze gemeente. Met een regressief beleid willen we de uitfasering van fossiele brandstoftankstations begeleiden. We werken in principe niet mee aan aanvragen voor nieuwe tankstations of voor de uitbreiding van de exploitatiemogelijkheden van bestaande fossiele brandstoftankstations. In de komende periode onderzoeken we waar en hoe de snellaadinfrastructuur kan worden uitgerold. Op basis van de aanbevelingen uit de snellaadvisie van de Regionale Agenda Laadinfrastructuur (december 2022) en ons eigen onderzoek (2023) maken we een uitvoeringsagenda met acties om de ontwikkeling van snellaadinfrastructuur in goede banen te leiden.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

burgemeester,
Koen Schuiling

secretaris,
Christien Bronda

Deze brief is elektronisch aangemaakt en daarom niet ondertekend.